

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2005)

3ο Συνέδριο Σύρου στις ΤΠΕ

Συγκριτική πειραματική μελέτη στάσης μαθητών έναντι της διδασκαλίας μαθήματος ιστορίας με ή χωρίς εκπαιδευτικό λογισμικό

Γεώργιος Ματούλας

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ματούλας Γ. (2024). Συγκριτική πειραματική μελέτη στάσης μαθητών έναντι της διδασκαλίας μαθήματος ιστορίας με ή χωρίς εκπαιδευτικό λογισμικό. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 556–562. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/6346>

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ Η΄ ΧΩΡΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ

Ματούλας Γεώργιος
Δάσκαλος ΔΣ Ευξινούπολης Μαγνησίας
gmatoulas@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα συγκριτικής πειραματικής διδασκαλίας που έγινε σε ένα τμήμα με τη χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού Ιστορίας, έναντι διδασκαλίας που έγινε με τη χρήση παραδοσιακών μέσων διδασκαλίας σε άλλο τμήμα της ίδιας τάξης. Τα ερευνητικά ερωτήματα που εξετάζονται αφορούν στο ενδιαφέρον, στην προσήλωση, στην προσοχή κλπ που δηλώνουν οι μαθητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος με τον έναν ή τον άλλο τρόπο διδασκαλίας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: στάσεις μαθητών, εκπαιδευτικό λογισμικό, διδασκαλία Ιστορίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το σχολείο μας, το Δημοτικό Σχολείο Ευξινούπολης Μαγνησίας στα πλαίσια του έργου «Κοινωνίας της Πληροφορίας» εξοπλίστηκε πρόσφατα με εργαστήριο Πληροφορικής. Η περιστασιακή χρήση του αποτελεί δέλεαρ για τους μικρούς μαθητές και οι προτροπές τους να χρησιμοποιήσουν το εργαστήριο Πληροφορικής με την πρώτη ευκαιρία είναι συνεχείς.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Με αφορμή αυτή τη στάση των μικρών μαθητών αποφασίσαμε να κάνουμε μία έρευνα προκειμένου να διαπιστώσουμε κατά πόσο η χρήση των Νέων Τεχνολογιών επηρεάζει θετικά την διάθεση, την αφοσίωση και το ενδιαφέρον των μαθητών απέναντι στη εκπαιδευτική διαδικασία.

Ειδικότερα, αποφασίσαμε να ελέγξουμε για το ίδιο μάθημα και για την ίδια τάξη, τη στάση των μαθητών απέναντι σε μία παραδοσιακή διδασκαλία από τη μια μεριά και απέναντι σε μία διδασκαλία με τη χρήση των υπολογιστών από την άλλη. Θελήσαμε να εξετάσουμε αν υπάρχει διαφοροποίηση στο ενδιαφέρον τους για το μάθημα, τη συμμετοχή τους σ' αυτό και στη συνεργασία με τους συμμαθητές τους.

Τέλος θελήσαμε να εξετάσουμε πόσο και πως διαφοροποιείται η στάση των μαθητών στη διδασκαλία του ίδιου γνωστικού αντικειμένου αλλά με διαφορετικό τρόπο προσέγγισης.

Η ΕΡΕΥΝΑ

Το πρώτο βήμα για να ξεκινήσουμε την έρευνά μας ήταν να επιλέξουμε το μάθημα στο οποίο θα γίνονταν η έρευνα και να βρούμε το κατάλληλο λογισμικό για τη διδασκαλία με την πειραματική ομάδα.

Επιλέχθηκε το μάθημα της Ιστορίας και το κεφάλαιο που αφορούσε τη ναυμαχία της Σαλαμίνας.

Στόχοι του μαθήματος και στις δύο διδασκαλίες ήταν:

- να γνωρίσουν πού, πότε και πώς οι Έλληνες αντιμετώπισαν το στόλο του Ξέρξη.
- να αντιληφθούν τη σημασία που είχε η επιλογή του στενού της Σαλαμίνας για την έκβαση της ναυμαχίας.

- να εκτιμήσουν το στρατηγικό σχέδιο του Θεμιστοκλή και τις συνέπειες της νίκης στη Σαλαμίνα.

Η πραγματοποίηση της εφικτή από τεχνικής πλευράς, αφού η Δ΄ τάξη είναι εξαρχής χωρισμένη σε δύο τμήματα. Έτσι το πρώτο τμήμα που αποτελούνταν από 13 μαθητές (6 αγόρια και 7 κορίτσια) αποτέλεσε την πειραματική μας ομάδα (εικόνα 1), αφού επιλέχθηκε να παρακολουθήσει τη διδασκαλία με τη χρήση των υπολογιστών. Το δεύτερο τμήμα που αποτελούνταν από 12 μαθητές (5 αγόρια και 7 κορίτσια) χρησιμοποιήθηκε ως ομάδα ελέγχου (εικόνα 2), αφού επιλέχθηκε να παρακολουθήσει διδασκαλία με παραδοσιακό τρόπο.

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Και στις δύο περιπτώσεις οι στόχοι της διδασκαλίας παρέμειναν οι ίδιοι με τους στόχους του μαθήματος αλλά άλλαξε όμως ο τρόπος προσέγγισής τους. Η διδασκαλία στην ομάδα ελέγχου είχε βασικό άξονα την περιγραφή του βιβλίου, τις εικόνες και τους χάρτες της ναυμαχίας. Ενώ η διδασκαλία με την πειραματική ομάδα είχε βασικό διδακτικό εργαλείο το εκπαιδευτικό λογισμικό. Το εκπαιδευτικό λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε αφορούσε στην ναυμαχία της Σαλαμίνας (εικόνα 3) και αναπαρίστανε με εντυπωσιακά γραφικά την εξέλιξη της ναυμαχίας. Στο τέλος του πληροφοριακού υλικού υπήρχαν δραστηριότητες, όπως σταυρόλεξα και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (εικόνα 4) για τον έλεγχο του βαθμού εμπέδωσης και κατανόησης της συγκεκριμένης ενότητας. Θεωρώ σημαντικό να αναφέρω εδώ ότι η πειραματική ομάδα ενθουσιάστηκε με την ιδέα της ενασχόλησής με τους υπολογιστές.

Εικόνα 3

Εικόνα 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το ερωτηματολόγιο αποτελείτο από 24 προτάσεις που αφορούσαν κυρίως στην προσοχή, ενδιαφέρον, συγκέντρωση των μαθητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος στις δύο διαφορετικές περιπτώσεις διδασκαλίας, με και χωρίς εκπαιδευτικό λογισμικό. Οι μαθητές απάντησαν στις κλειστές τύπου προτάσεις με μια από τις δυνατές απαντήσεις «Σίγουρα ναι», «Μάλλον ναι», «Ούτε ναι, ούτε όχι», «Μάλλον όχι» και «Σίγουρα όχι».

Παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα ορισμένων ενδεικτικών ερωτήσεων που κατά τη γνώμη μας θα μας βοηθήσουν να εξάγουμε κάποια πρώτα συμπεράσματα.

- Στην πρόταση «Το σημερινό μάθημα της Ιστορίας μου φάνηκε ατέλειωτο» εμφανίζεται σημαντική διαφορά μεταξύ των μαθητών των δύο ομάδων που απάντησαν «Σίγουρα

όχι». Συγκεκριμένα, το ποσοστό των μαθητών που απάντησαν «Σίγουρα όχι» από την πειραματική ομάδα (όπου η διδασκαλία έγινε με υπολογιστή) ήταν 38,46%, ενώ αντίστοιχο το ποσοστό των μαθητών της ομάδας ελέγχου (όπου η διδασκαλία έγινε χωρίς υπολογιστή) ήταν 16,67%, δηλ. μια διαφορά 21,79%.

- Αντίστοιχα μεγάλη διαφορά εμφανίστηκε για την πρόταση «Το σημερινό μάθημα Ιστορίας με έκανε να βαριέμαι», όπου το ποσοστό των μαθητών της πειραματικής που απάντησαν «Σίγουρα όχι» ήταν 53,85%, ενώ το αντίστοιχο της ομάδας ελέγχου ήταν 33,33%, δηλ. παρατηρούμε διαφορά 20,51%.
- Στην πρόταση «Το σημερινό μάθημα της Ιστορίας θα ήθελα να επαναληφθεί», το 46,15% των μαθητών της πειραματικής ομάδας απάντησαν «Σίγουρα ναι», ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της ομάδας ελέγχου ήταν 25%, διαφορά 21,15%.
- Στην πρόταση «Οι δραστηριότητες που κάναμε στο σημερινό μάθημα της Ιστορίας δεν ήταν ενδιαφέρουσες», οι μαθητές της πειραματικής ομάδας απάντησαν «Σίγουρα όχι» σε ποσοστό 61,54%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της ομάδας ελέγχου ήταν 33,33%, διαφορά 28,21%.
- Στην πρόταση «Τα διδακτικά μέσα που χρησιμοποίησε ο δάσκαλός μας για να κάνει το σημερινό μάθημα Ιστορίας ήταν ελκυστικά», οι μαθητές της πειραματικής ομάδας απάντησαν «Σίγουρα ναι» σε ποσοστό 69,23%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της ομάδας ελέγχου ήταν 33,33%, διαφορά 35,90%.
- Σε ποσοστό 46,15% της πειραματικής ομάδας έναντι 16,67% της ομάδας ελέγχου απάντησαν οι μαθητές «Σίγουρα όχι» στην ερώτηση «Θα ήθελα ο δάσκαλός μου να χρησιμοποιεί νέα διδακτικά μέσα για να κάνει το μάθημα Ιστορίας», διαφορά 29,49%.
- Στην πρόταση «Το σημερινό μάθημα Ιστορίας με βοήθησε να αναπτύξω συνεργασία με τους συμμαθητές μου», οι μαθητές της πειραματικής ομάδας απάντησαν «Σίγουρα ναι» σε ποσοστό 46,15%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της ομάδας ελέγχου ήταν 25%, διαφορά 21,15%.
- Στην πρόταση «Όταν θα επιστρέψω στο σπίτι μου, θα συζητήσω με τους γονείς μου για το σημερινό μάθημα Ιστορίας», απάντησαν «Σίγουρα ναι» σε ποσοστό 38,46% οι μαθητές της πειραματικής ομάδας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των μαθητών της ομάδας ελέγχου ήταν 16,67%, διαφορά 21,79%.
- Τέλος, στην πρόταση «Όταν θα συναντήσω τους φίλους μου, θα συζητήσω μαζί τους για το σημερινό μάθημα Ιστορίας» οι μαθητές της πειραματικής ομάδας απάντησαν «Σίγουρα ναι» σε ποσοστό 46,15%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της ομάδας ελέγχου ήταν 16,67%, διαφορά 29,49%.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα παραπάνω αποτελέσματα της έρευνας μπορούμε να βγάλουμε κάποια πρώτα συμπεράσματα. Οι μαθητές της πειραματικής ομάδας φάνηκαν ότι κουράστηκαν ή βαρέθηκαν σημαντικά λιγότερο από ότι οι μαθητές της ομάδας ελέγχου. Τόσο τα διδακτικά μέσα, δηλ. το εκπαιδευτικό λογισμικό, που χρησιμοποιήθηκε, όσο και οι δραστηριότητες που εκτελέστηκαν με τη βοήθειά του, φάνηκαν πολύ πιο ελκυστικά, πιο επιθυμητά και πιο ενδιαφέροντα στην πειραματική ομάδα από ότι τα αντίστοιχα στην ομάδα ελέγχου, με αποτέλεσμα οι μαθητές της πειραματικής ομάδας να θέλουν σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό επανάληψη της ίδιας διδακτικής μεθοδολογίας.

Επίσης, οι μαθητές της πειραματικής ομάδας φαίνεται ότι με την χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού μπόρεσαν και ανέπτυξαν σε σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό συνεργασία με τους

συμμαθητές τους, σε αντιπαράθεση με τους μαθητές της ομάδας ελέγχου. Τέλος, οι μαθητές οι πειραματικής ομάδας φαίνεται ότι εντυπωσιάστηκαν πολύ από τη χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού, ώστε να έχουν σε πολύ μεγαλύτερα ποσοστά πρόθεση να συζητήσουν για την εμπειρία τους με τους γονείς τους και ειδικότερα με τους φίλους τους.

Επομένως, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι με τη χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού οι μικροί μαθητές του Σχολείου μας έδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το μάθημα και προτιμούν τη διεξαγωγή του με τη χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ Η/Υ

Το ερωτηματολόγιο που κρατάς στα χέρια σου σχεδιάστηκε έτσι ώστε να καταγράψει τις απόψεις σου σχετικά με το μάθημα που έκανες. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και οι απαντήσεις που θα δώσεις θα χρησιμοποιηθούν για ερευνητικούς σκοπούς.

Σε ευχαριστούμε για τη συνεργασία και τη βοήθειά σου!

Φύλο: Αγόρι Κορίτσι

Σε παρακαλούμε διάβασε προσεκτικά καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις και πες μας πόσο συμφωνείς ή πόσο διαφωνείς, βάζοντας ✓ στο της προτίμησής σου.

- 1 Ποτέ δεν μου αρέσει το μάθημα της Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 2 Το μάθημα της Ιστορίας δεν το βαριέμαι ποτέ.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 3 Η Ιστορία είναι ένα από τα αγαπημένα μου μαθήματα.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 4 Πάντοτε προσέχω όταν έχουμε μάθημα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 5 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας μου φάνηκε ατέλειωτο.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 6 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας με έκανε να βαριέμαι.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 7 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας δεν ήθελα να τελειώσει.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 8 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας το πρόσεξα ολόκληρο, από την αρχή μέχρι το τέλος.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 9 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας τέλειωσε πολύ γρήγορα.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 10 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας ήταν στο ίδιο στυλ με τα προηγούμενα μαθήματα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 11 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας θα ήθελα να επαναληφθεί.

- Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 12 Στη διάρκεια του σημερινού μαθήματος Ιστορίας χάζενα πολύ.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 13 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας ήταν πολύ διασκεδαστικό.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 14 Το σημερινό μάθημα δεν ήταν οργανωμένο ικανοποιητικά.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 15 Αισθάνομαι πολύ τυχερός/ή που παρακολούθησα το σημερινό μάθημα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 16 Οι δραστηριότητες που κάναμε στο σημερινό μάθημα της Ιστορίας δεν ήταν ενδιαφέρουσες.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 17 Η διδασκαλία του δασκάλου μου στο σημερινό μάθημα Ιστορίας δεν είχε πολύ ενδιαφέρον.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 18 Τα διδακτικά μέσα που χρησιμοποίησε ο δάσκαλος μας για να κάνει το σημερινό μάθημα Ιστορίας ήταν ελκυστικά.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 19 Θα ήθελα ο δάσκαλός μου να χρησιμοποιεί νέα διδακτικά μέσα για να κάνει το μάθημα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 20 Ο τρόπος διδασκαλίας του σημερινού μαθήματος νομίζω ότι θα έπρεπε να γίνεται και στα υπόλοιπα μαθήματα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 21 Στο σημερινό μάθημα δεν βρήκα τίποτε το διαφορετικό σε σχέση με τα άλλα μαθήματα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 22 Το σημερινό μάθημα Ιστορίας με βοήθησε να αναπτύξω συνεργασία με τους συμμαθητές μου.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 23 Όταν επιστρέψω στο σπίτι μου, θα συζητήσω με τους γονείς μου για το σημερινό μάθημα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι
- 24 Όταν συναντήσω τους φίλους μου, θα συζητήσω μαζί τους για το σημερινό μάθημα Ιστορίας.
 Σίγουρα ναι Μάλλον ναι Ούτε ναι, ούτε όχι Μάλλον όχι Σίγουρα όχι

